

Békés vármegye 1725 szeptember 28-án, Szeghalmon tartott közgyűlése levélben reagál a Helytartótanács 1725. augusztus 15-én kelt vallásügyi rendeletére. A rendelet kötelezte a protestánsokat a "hivatalos ünnepek", jórészt katolikus ünnepnapok megtartására. A vármegye hozzáfogott a rendelet végrehajtásához, de a protestáns lakosság mely már a pesti commissio működése előtt az egész megyében jelen volt (két kisebb falucskát kivéve), panasszal élt azzal szemben, mert sérült vallásának szabad gyakorlata. A vármegye a levélben még két másik rendeletre reagál: cselédek, illetve zsidó vámszedők ügye.

Responsum ad reliquas primas publicatas intimationes tale erat.

Excelsum Regio Locumtenentionale Consilium Domini Domini Benignissimi Gratissimi Colendissimi!

Humilliorum in Gratiam Excelsi Regii Locumtenentionalis Consilii Sevitorum nostrorum demissam commendationem. Benignas altefati E.R.L. Consilii in negotio religionis sub 15 mensis augusti elargitas intimationes, non solum festa decretalia per Augustanae et Helveticae confessioni addictos celebrari observarique, sed alia etiam ibidem contenta circa praesertim exercitorum et ministerii [...]iones in gremio Comitatus hujus imo alterve Loca prope diem effectuari cepissent. Verum ad interventum eorum intuitu de dato 8 mensis octobris medio ejusdem Excelsi Consilii intimatam Clementissimam [...]tissimae modificationem siquidem loca in gremio comitatus hujusce nostri Augustanae et Helveticae confessioni addictis incolis existantia et usu initium ante comissionem Pesthiensem praeter duos Pagellos decenter populari ceptos in libero suae professionis exercitio praefuissent consequenter in statu [...] reliquendi [...] ea ex ratione nunc quoque quod ad festorum celebrationem adigi deberent contra suae [...] intentionem turbari se querulant.

Quantum die tertio mensis novembris ut se vorum domesticorum ignobilium circa rem agrariam et aliorum, exceptis [...]ilionibus et iisdem simili conditione, famulantibus, servitii finis[?] et conductionis initium in [...] Anno semper [...] Excelsum Consilium [...] sed ut uniformis bono ordine miser status [...] servorum ita et feratorum, et mechanicorum cujuscunque conditionis sallaria et mercedem cum vicinis Inclytis Comitatus elaboravimus pro situ plagae comitatus huicce praesertim deterui ... observantes. Quo ad vero conficiendis et transmittendis Excelso Consilio Rationibus perceptuatum quoquemodo tangentibus ejusdem Excelsi Consilii cum annexis tabellis 6. emanatas literas 22. septembris, pari cum submissionis obligamine percipiendo quemadmodum idem Excelsum Consilium benigne id nobis intimare dignaretur, ita etiam nova modo perceptorales rationes juxta transmissas extinctis formis tabellas curabimus et conficiemus, confectasque quo citius humillimo submitteremus.

Et quamvis alterius saepius iterata E. Consilii intimata, nusquam praetermissa simpliciter, quin in parte nos respiciente effectuada, quemadmodum nullis poenitis existentibus teloniis, consequenter neque judaeis teloniatoribus, trajectur, qui habent, essent limitati pontes, viae, et ageres, ut desertuosa hac in terra lignis carente fieri potest, cum alias etiam ratio publici suadeat, sint reparati Zingari ad tenorem literarum saepefati E. Consilii de aere. 4 decembris 1724 ad possessiones consequenter Dominos Terrestres sint restricti, mendicis alterius soli et extraneis, cum et incolae sat miserae [...] forent non se hic detinentibus, quia D[ominus] noster Provincialis commissarius districtus hujus praemissa et observanda, et repetenda ex intentione E. Consilii nobis intimasset, ad transmissa super hic ad E. Consilio limitationem informationemque, actu hocce in Comitatu observata humillime nosmet revocamus. In reliquo nos dum benignis E. R. Consilii gratiis humillime commendamus, manemus ex generali congregatione die 28 mensis novembris 1725 in Szeghalom celebrata.

Ejusdem E. Consilii Humillimi Jobbagiones

Unversitas Comitatus Békésiensis